Congrestoespraak politieke leider Diederik Samsom Rotterdam, 17 maart 2012 -gesproken woord geldt- Partijgenoten,

Dit is dus nieuwe energie. Echte nieuwe energie. Ik zei gisteren in de Rode Hoed dat ik trots was op onze partij. U mag trots zijn op uzelf. Wat een enthousiasme. Wat een partij.

En wat een veerkracht, om na zo'n domper van vier weken geleden zo op te staan.

Op 20 februari trad Job Cohen terug als partijleider. Daar stond hij. Mijn partijleider die ons door een van de lastigste periodes van ons bestaan had geleid. Bijna twee jaar had hij alles gegeven en het was simpelweg niet gelukt.

Het afscheid was zoals hijzelf is: groots, waardig, soeverein.

Job, ik heb diepe bewondering voor die klasse en ik ben je intens dankbaar voor wat je voor de partij hebt gedaan.

Beste mensen.

Zoals zoveel vaker in de geschiedenis is gebleken, toont de PvdA op haar zwaarste momenten de veerkracht en het vermogen om zich te herpakken en weer door te gaan. En hoe.

We hebben de afgelopen 3 weken een ongekend avontuur meegemaakt, dankzij het dappere besluit van Hans Spekman om onze leden de kans te geven de nieuwe partijleider te kiezen. Vijf kandidaten hebben stad, land en de TV-studio's afgereisd voor een campagne die qua dynamiek, enthousiasme en strijdlust onze stoutste verwachtingen heeft overtroffen.

In drie weken tijd hebben we heel Nederland bezig gehouden met een verkiezing waar uiteindelijk maar 55.000 mensen over gaan.

We hebben met z'n allen - van Leeuwarden tot Maastricht en van Middelburg tot Enschede — - laten zien dat onze partij bruist van ideeen en enthousiasme.

Laat u dus door de cynici niks wijsmaken, want u hebt het bewezen: politiek leeft als nooit tevoren en wij vormen daar het bruisende hart van. Politiek doet ertoe.

Beste mensen.

Dit is vooral de verdienste van mijn vier formidabele mede-kandidaten. Ronald Plasterk, Nebahat Albayrak, Martijn van Dam en Lutz Jacobi.

Zij hadden de moed om deze strijd met elkaar en met mij aan te gaan voor het oog van de natie. En zo heeft heel Nederland gezien wat wij in huis hebben.

De kennis van Ronald De daadkracht van Nebahat Het lef van Martijn En de Friese nuchterheid van Lutz.

Stuk voor stuk gedreven idealisten. En als onze tegenstanders nu nog niet zenuwachtig genoeg zijn. Zo hebben we er nog 25 in de Tweede Kamerfractie. Vast van plan om de energie van deze campagne om te zetten in politieke slagkracht.

Toch was deze campagne nooit geslaagd zonder alle medewerkers van het partijbureau die in vliegende vaart de ledenraadpleging, de debatten en dit congres uit de grond stampten. Maar vooral niet zonder de vrijwilligers die de campagneteams van de kandidaten vormden. De hoeveelheid mensen dat zich spontaan meldde om - soms meer dan fulltime - te helpen in de campagne, stemt me mateloos optimistisch over de mogelijkheden van deze partij.

Alle campagneteams verdienen een groot compliment, maar ik wil de leden van het winnende team bij name noemen. Deze partij heeft namelijk niet één David Plouffe, die voor Obama de grassroots campagne organiseerde, wij hebben er drie. Reinier Steffens, Rik Winsemius en Remy Wilshaus. 46 campagnebezoeken in 12 dagen; Een campagne door het land zoals we die niet eerder zagen.

Zij deden dat niet alleen, maar met een geweldig team om hen heen: Mark, Peter, Marleen, Arent Jan, Eucien, Inge, Ernst Jan, Adam, Stefan, Paul, Frank, Jelmer en Margot. En de enige die zo’n bizarre

operatie op de juiste manier aan een mediastrategie en aan de kandidaat kan koppelen is campagneleider Simon den Haak. Jullie maakten dit tot een groot succes.

Jullie allemaal. Alle campagneteams. Vanuit het diepst van mijn hart: bedankt.

Beste partijgenoten.

Ik ben trots, dankbaar en strijdbaar dat ik hier mag staan als uw partijleider.

Ooit stapte ik in een Greenpeace-bootje omdat ik met mijn idealen de wereld wilde verbeteren. 9 jaar geleden stapte ik uit het bootje in de politiek omdat ik me realiseerde dat je nog zo kan barsten van de idealen, maar dat je om een verschil te kunnen maken ook politieke macht moet willen organiseren en verantwoordelijkheid moet durven nemen.

Sindsdien ben ik verknocht geraakt aan onze partij. Aan haar idealen, aan de mensen. Een partij die de wereld niet zomaar accepteert zoals die is, maar haar wil veranderen zoals wij wensen dat'ie wordt. Iedere dag weer. Een partij die op haar best is als ze het hardste nodig is. En we zijn nu heel hard nodig.

Want een mooie campagne is nu ten einde. Maar het echte werk begint pas. U heeft de partijleider van de grootste oppositiepartij van Nederland gekozen. En oppositievoeren zal ik. Met alles wat ik in me heb. In de Tweede Kamer, samen met 29 geweldige collega's in onze fractie. En samen met andere partijen, om zo de politieke krachten te bundelen.

En buiten de Tweede Kamer. Met maatschappelijke organisaties en met iedereen die ten strijde wil trekken tegen de plannen van dit Kabinet. Omdat die onverstandig, onnodig en soms ronduit onfatsoenlijk zijn. Wij zullen net zo lang strijden totdat die plannen verdwijnen, of het kabinet verdwijnt.

Beste mensen,

Laat ik een aantal voorbeelden noemen. Neem de bezuinigingen op het passend onderwijs. Kinderen die extra aandacht nodig hebben, wordt die ontnomen. Dat raakt me als sociaaldemocraat, als politicus. En als vader. Ik heb van dichtbij meegemaakt wat die extra

begeleiding op school voor verschil maakt. Voor de kinderen, voor de ouders, maar ook voor de leerkracht. Die op die manier ook de andere kinderen voldoende aandacht kunnen blijven geven en zo iedereen een kans geeft het beste uitzelf te halen. Wie daar de begeleiding weghaalt, berooft kinderen van hun kansen. En dat doe je niet in een fatsoenlijk land.

Of neem de mensen in de sociale werkvoorziening. Tijdens mijn campagne de afgelopen weken werd ik er bij vrijwel ieder bezoek over aangesproken. Door Alex, door Janine, door Marieke, door vele anderen. Zij verdienen hun inkomen, maar vooral hun zelfrespect in de beschutte arbeid. En ze zijn nu doodongemst over het wegsnijden van hun baan. En dan hebben wij een premier die het heeft over kansen pakken. Marieke, Alex, Janine en al die anderen pakten hun kans. En jij pakt die kans weer af. Mark. Jij berooft ze daarmee van hun baan, hun inkomen, en vooral van hun zelfrespect. En ik zal je tegenhouden. Omdat in een fatsoenlijk land alle mensen een eerlijke kans verdienen.

En inmiddels dreigen Rutte en de zijnen nog meer schade aan te richten. Het Catshuisberaad is begonnen en er is weinig fantasie voor nodig om te weten waar het heen gaat. Naar een versterkte voortzetting van de afgelopen anderhalf jaar: meer korte termijn hak en breekwerk in essentiële voorzieningen en in de koopkracht van lage en middeninkomens.

Huurders gaan meer betalen, maar villabewoners behouden wel hun riante aftrek.

Agenten, verplegers en leraren gaan op de nullijn, maar de bonussen blijven onaangetast. Bezuinigingen op zorgtoeslag, huursubsidie en kinderopvang stapelen zich op bij juist die gezinnen die nu al de eindjes nauwelijks aan elkaar kunnen knopen. En, zo weten we sinds een week, we krijgen niet alleen meer financieel trapezewerk, maar we kunnen ook nog meer heilloze polarisatie en flinkheid op immigratie en integratie verwachten.

Beste mensen.

Deze cocktail van angst voor de toekomst, doorgeschoten ieder voor zich denken en misplaatste rechtse rancune die het Kabinet aan Nederland serveert, verdient niet minder dan het sterkst mogelijke weerwoord. Een weerwoord dat gebaseerd is op ónze uitgangspunten: eerlijk delen, kansen bieden en vooruitgang creëren. En dat weerwoord gaan wij bieden.

We zullen zelf met heldere alternatieven komen. Om de economie weer te laten groeien, banen te scheppen en om het begrotingsevenwicht te herstellen. Ook als daarvoor moeilijke hervormingen en bezuinigingen nodig zijn. Wij durven die keuzes aan: om de woningmarkt uit het slop te helpen, om mensen die hun baan verliezen, sneller weer aan het werk te krijgen, om de explosieve stijging van de kosten van de zorg in te dammen en om onze energievoorziening te verduurzamen.

En we zullen zeker die ene hervorming niet vergeten. Die van de financiële sector. Heeft u de brief van Greg Smith gelezen? Deze directeur van Goldman Sachs legt in de New York Times uit waarom hij ontslag neemt. Omdat niemand bij zijn bank meer de vraag stelt hoe ze de klant het beste van dienst kunnen zijn, maar alleen hoe ze hem zoveel mogelijk geld uit de zak kunnen kloppen. Het is deze cultuur die ons in deze crisis heeft gestort, en waarmee een kleine groep rijk werd maar gewone mensen hun huis, baan en pensioen verloren.

Dat maakt me razend. Het is die door en door verotte moraal die wij moeten bestrijden. Stop de perverse bonussencultuur, splits de zakenbanken, creëer nutsbanken, mst niet totdat de

financiële sector ophoudt om met roekeloos gedrag onze collectieve welvaart op het spel te zetten.

En dat kan, zeg ik ook tegen mijn vrienden van de SP die zo graag ook de financiële sector aanpakken, alleen als we Europees willen samenwerken. Nationale toezichthouders staan immers machteloos tegenover internationale banken.

De Europese bankenautoriteit moet versterkt, moet bevoegdheden krijgen die lijken op die van het Europese Hof van Justitie.

Een Europese aanpak van de banken is onderdeel van een bredere Europese agenda die we moeten nastreven. Breder dan de kale financiële begrotingsobsessie die ons Kabinet samen met 14 andere rechtse regeringen in Europa nu in de greep houd. Europa moet weer een hoopvol project worden. Een politiek project, een sociaal project. Geen technocratisch concept op neoliberale grondslagen.

Er is een grote toekomst voor een sterk en sociaal Europa waarin landen steeds meer naar elkaar toe groeien, profiterend van eikaars kracht en eikaars zwaktes opheffend. Een Europa dat veel meer is dan een markt en een munt. Een Europa waarin collectieve welvaart boven individuele rijkdom gaat, waar samenwerking het wint van machtsuitoefening en waarin de toekomst van onze kinderen belangrijker is dan korte termijn bevrediging.

Dat is ons alternatief voor de wantrouwende Europese agenda van dit Kabinet. Als het Kabinet onze steun wil voor haar Europese beleid zal ze onze agenda moeten ovememen.

Ook hier kan het kabinet haar borst natmaken voor een offensievere Partij van de Arbeid.

Maar...

Partijgenoten,

Om de partij weer terug te brengen daar waar die hoort - in het hart van de samenleving - moet onze politiek over meer gaan dan over economie of over Europa. Dan moet ie over mensen gaan. De piramide van Maslow geldt ook in de politiek. Wie de basis niet op orde heeft kan de rest vergeten.

Hoogdravende verhalen over Europa, over investeren in duurzaamheid, over een hoogwaardige kenniseconomie, over hervormingen van de woningmarkt vinden dan letterlijk geen grond. Mensen hebben niks tegen hoogdravende doelen en mooie vergezichten. Maar ze hebben - zoals wij allen - vooral andere zorgen: over hun baan, over de school van hun kinderen, de veiligheid van hun straat. En let wel: ze zijn niet uit op hulp: van de overheid, laat staan van de PvdA. De meeste mensen

klimmen op eigen kracht langs de maatschappelijke ladder omhoog. Maar dan moet die ladder daar wel staan en goed worden onderhouden.

Het is hier waar wij veel mensen zijn kwijtgeraakt. Bij die ladder. Aan de basis. Op straat, op school, in het verzorgingstehuis, bij het gemeenteloket. De onttakeling van deze publieke voorzieningen is hun grootste steen des aanstoots. Ze zien de directeur van het verzorgingstehuis, waar hun moeder in een 24-uurs luier zit, wegrijden met 4 ton salaris per jaar. Ze horen en lezen veel over toenemende overlast op straat en ze ervaren het zelf ook, hun nichtje werd onlangs op klaarlichte dag beroofd. En ze schrikken van de kilheid van de middelbare school van hun kinderen, inmiddels opgegaan in een conglomeraat van scholen dat een halve provincie beslaat. Daar aan de basis, waar de overheid het meest verantwoordelijk is, juist daar zien zij de grootste gaten vallen. Hardwerkende gezinnen

hebben het gevoel dat ze veel bijdragen aan al die voorzieningen en er te weinig voor terugkrijgen. En dat rekenen ze ons extra zwaar aan.

De PvdA zal het herstel van de publieke zaak weer tot haar absolute prioriteit moeten maken. De straat, de school en al die andere voorzieningen vormen de verheffende en verbindende kracht in Nederland. En ik kies daarbij onverkort voor de werkers in de frontlinie. De agent, de onderwijzer en verpleger zijn onze geluksmachines. Die zet je niet uit. Mark. Die versterk je. Dat betekent dat we hen de mimte geven die ze nodig hebben en het respect wat ze verdienen, ook als we daarvoor de bestaande instituties te lijf moeten.

En ook in deze discussie, over de publieke ruimte, de publieke moraal, staan Kabinet en wij diametraal tegenover elkaar. Met botsende visies. Nederland is veel meer dan een verzameling individuen. Wij maken samen dit land. Wij organiseren in dit land samen de cruciale voorzieningen en bouwen samen die ladder waar iedereen langs omhoog kan klimmen. Niet ieder voor zich, maar samen werkt beter.

Dat is waarvoor ik ga strijden. En als u dezelfde energie voelt als ik, als u ook gelooft dat we samen meer kunnen bereiken, als u met mij deze strijd wilt aangaan, dan ben ik vol vertrouwen dat een stem

gaan geven aan die meerderheid van de mensen in Nederland die willen dat het anders gaat en weten dat het anders kan.

Dan ben ik vol vertrouwen dat de PvdA straks de grootste partij van Nederland wordt.